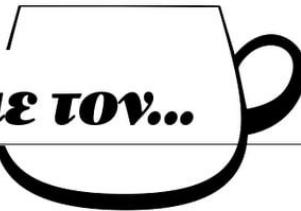

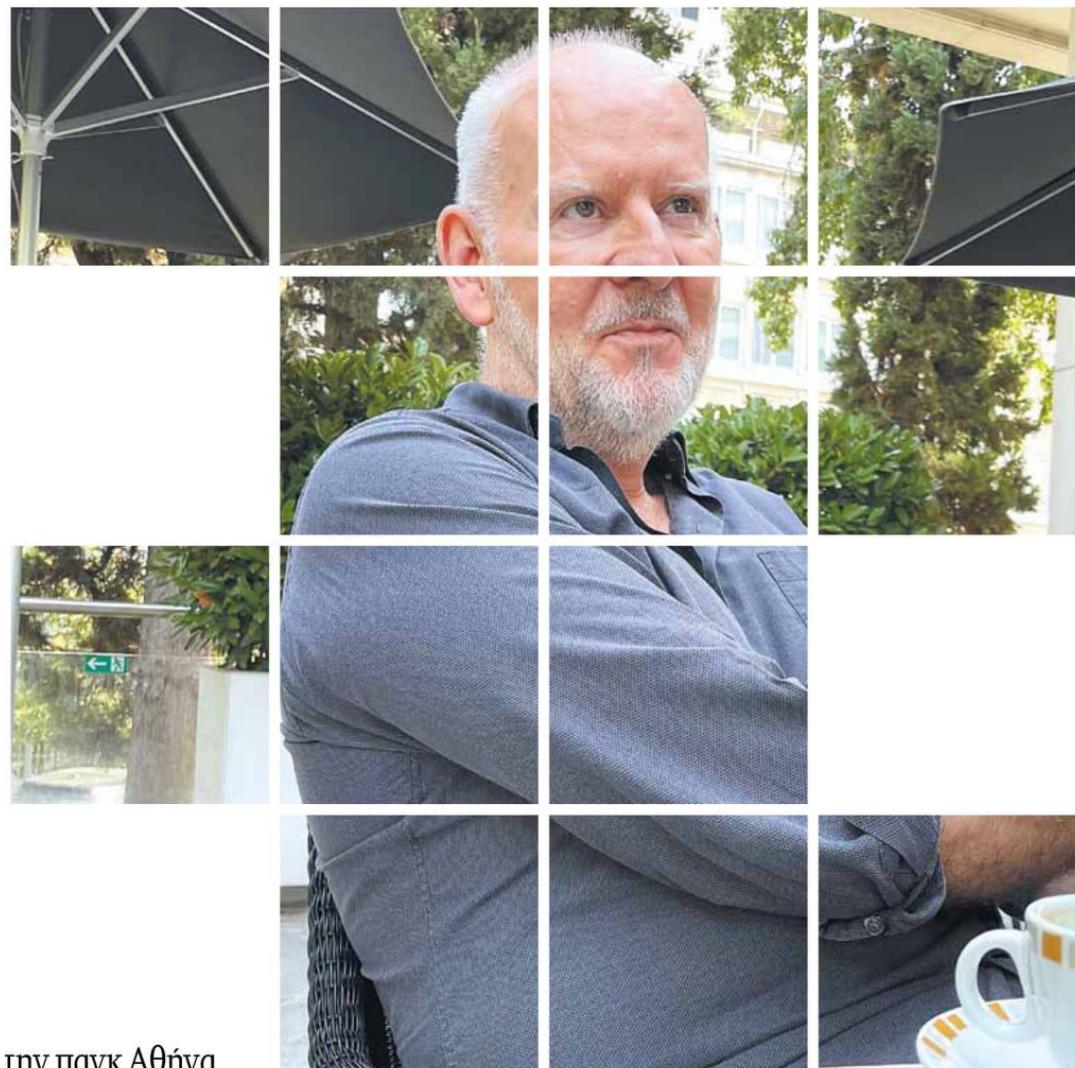
Οι συναντήσεις μας
με ενδιαφέροντα πρόσωπα
ξεκινούν με καφέ και
ανοίγουν προς κάθε
κατεύθυνση που υποστηρίζει
ο ελεύθερος διάλογος

Evas καφές* με τον...

Σάιμον Κρίτσλεϊ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΦΗ ΦΑΛΙΔΑ

Eίναι διανοπής της σύγχρονης εποχής. Το έχει υποστηρίξει στα βίβλιά του για το ποδόσφαιρο, στα κείμενά του για τον Ντέιβιντ Μπόουι. Άλλα έχει αγάπη και για το αρχαίο δράμα. Βγάζει τη φιλοσοφία από τον κάστρο της και την παρουσιάζει με τον δημόσιο λόγο του, άλλοτε διδάσκοντας στο New School for Social Research της Νέας Υόρκης, ή ως επιμελήπτης κειμένων για τη φιλοσοφία στην ενόπιτα «The Stone» στους «New York Times», εντοπίζοντας στη διαδρομή της σκέψης του και την «αίσθηση της ύπαρξης» του Ρουσό.

Προερχόμενος από μία αγγλική οικογένεια της εργατικής τάξης που δεν πήγαινε στο θέατρο, είδε θέατρο πρώτη φορά ως φοιτητής στο Κόλπεστερ, στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Και ενθουσιάστηκε. «Η πόστη στην εμπειρία που μπορεί να προσφέρει το θέατρο δεν με εγκατέλειψε. Αυτό που βρίσκω στο θέατρο είναι μία έντονη και ενεργή καθαρή αίσθηση του που θα είσαι ζωντανός. Αυτήν την εμπειρία, αισθητηριακή και διανοητική ταυτόχρονα, είναι διάσκολο να τη μεταφέρεις σε έννοιες. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που δυσκολεύεται να γράψω αυτό το βιβλίο. Μου πήρε δεκαετίες να το τελειώσω», λέει για το «Η τραγοδία, ο αρχαίοι Έλληνες και εμείς» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση Γιάννη Δούκα.

Στο Βυζαντινό του Χίλτον, στη βεράντα του ξενοδοχείου, πάιρνουμε πρωινό λίγο πριν από την κάθοδό του στην Ερμού για να περιπλανηθεί στο πλήθος. Επαινεί το ρυζόγαλο, αν και το θεωρεί επικίνδυνο επειδή εμφανίζεται παντού μπροστά του. Ωστόσο ο άγγλος φιλόσοφος κρατά δυνάμεις για μία ιρλανδική παμπ όπου σκοπεύει να περάσει το απόγευμά του για να παρακολουθήσει τη μετάδοση ενός αγώνα της Λίβερπουλ.

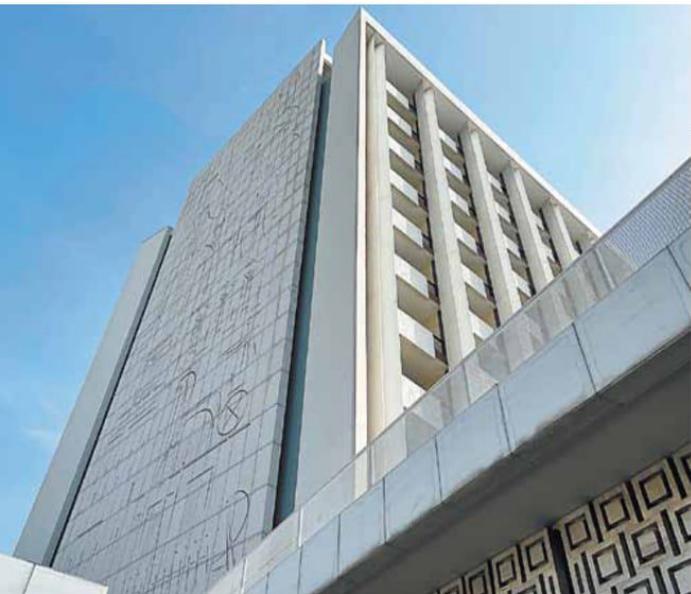
Πότε συνδεθήκατε με την Ελλάδα για πρώτη φορά;

Ήταν το 1986. Εκανα το διδακτορικό μου και έβγαζα κάποια χρήματα ως tour guide σε παιδιά από αμερικανικά γυμνάσια που έκαναν πολιτιστικό τουρισμό στα 16 τους. Παιδιά από το Κάνσας και τις μεσοπόλιτειες. Εκείνη τη φορά το ξενοδοχείο μας βρισκόταν κοντά στην κρεταγορά και μέσα στηνύχτα με ζύπνησε ένα τηλεφώνημα από το αυτονομικό τμήμα. Κάποια παιδιά είχαν κάνει το λάδος να πάνε για ποτό σε ένα μέρος που νόμισαν ότι πήναν μπαρ – ενώ πήταν μπουρδέλο – και έκαναν φασαρία ότι η τιμή του ποτού πήταν υπερβολικά ακριβή. Καταλάξαμε στο τμήμα για να λυθεί η παρεξήγηση. Ήταν αστείο το περιστατικό. Αρχισαν να έρχομαι τακτικά από το 2010, μετά και την ελληνική μετάφραση του «Βίβλου των νεκρών φιλοσόφων».

Η προσέγγισή σας για τους κλασικούς, τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη, τον Σωκράτη διαφέρει από τη ματιά της παραδοσιακής ακαδημαϊκής κοινότητας. Πείτε μας τον λόγο.

Ο άγγλος φιλόσοφος μιλά για την πανκ Αθήνα και τη σχέση μας με τους αρχαίους τραγικούς

«Οι αρχαίοι χρειάζονται το αίμα μας για να ξαναζήσουν ανάμεσά μας»

Coffee spot

Buzantinio, Hilton

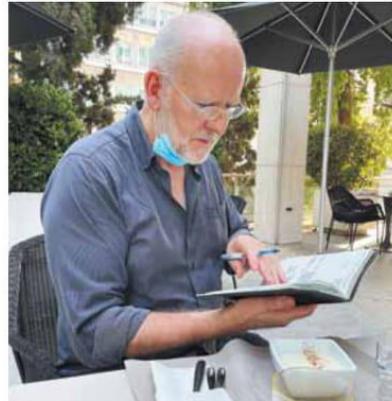
Δεν είμαι κλασικιστής. Τους λατρεύω γιατί μαθαίνω πολλά από αυτούς. Η αρχή συγγραφής αυτού του βιβλίου πηγαίνει πολύ πίσω στον χρόνο όταν ξεκίνησα το 1988 να διδάσκω φιλοσοφία και λογοτεχνία. Μιλούσα στους φοιτητές για τους φιλόσοφους και το τραγικό και το «εικονογραφούσα» με παραδείγματα από τις τραγοδίες. Τα κείμενα εκείνα που σε κάνουν να αναρρωτέσαι τι κάνει το θέατρο τού σου ξεχωριστό. Μετά ακολούθησε η κοινή διδασκαλία μου με την Τζόνινθ Μπάτλερ την οποία εκτιμώ και η οποία με βοήθησε να εμπλουτίσω τη φιλοσοφική ερμηνεία της τραγωδίας. Το βιβλίο αρχίσει να γίνεται η ιστορία και η ανθρώπολογία του θέατρου και μέσα από αυτή την προσέγγιση το θέατρο γίνεται το όπλο κριτικής της φύλοσοφίας. Το 2011 ήμουν παντρεμένος με την Τζέιμισον Γουέμπτορ και είχαμε την ιδέα να γράψουμε από κοινού ένα βιβλίο για τον Αριελ του Σαιξπίρ, τις διαφορετικές ερμηνείες/ αποδόσεις του έργου. Διαβάζαμε τον Αριελ μέσα από τις ερμηνείες των Καρλ Σμιτ, Βάλτερ Μπένγκαμιν, Φρόιντ, Λακάν, Νίτσε, Μέλβιλ, Τζόνις, εξετάζοντας το πολιτικό πλαίσιο και τα διακυβεύματα του έργου του Σαιξπίρ, τη σχέση του με τη θρησκεία, την κίνηση της επιθυμίας και την ανικανότητα στην αγάπη. Πέρασε ένας χρόνος που το γράφαμε, το τελειώδησε και μετά χωρίσαμε. Το βιβλίο το γράψαμε για εμάς. Ποτέ δεν φανταστικάμε ότι θα έβγαζαν προς τα ξένα, στον κόσμο. Η δημόσια κυκλοφορία του είχε συνέπεις στη σκέψη μας. Επειτα από αυτά τα γεγονότα επέστρεψα στους αρ-

χαίους Ελληνες και άρχισα να έρχομαι όλο και συχνότερα στην Ελλάδα. Και να βαθαίνω στις γνώσεις μου για την ιστορία της πόλης, την αρχαιολογία. Το συγκεκριμένο βιβλίο μου φαίνεται ότι το έγραφα σε όλο μου τη ζωή.

Εχετε μία άλλη εικόνα για την Αθήνα - πόλη των φιλοσόφων;

Διαφορετική από αυτή της γερμανικής κλασικής ιδέας για άνδρες ντυμένους με κιτώνες που κάνουν ομιλίες στον δημόδιο χώρο. Το ενδιαφέρον μου για την αρχαία ελληνική τραγωδία απέχει πολύ από κάθε είδος πλοτιστικού συντηρητισμού. Τη βλέπω περισσότερο ως ανατρεπτική παράδοσιοκρατία που με κανέναν τρόπο δεν είναι παραδοσιακή. Η εξέταση της τραγωδίας δεν είναι μία αισθητή της απελπίσια για τη ζωή αλλά μία βαθύτερη αισθητή του εαυτού στην απόλυτη εξάρτηση του από τους άλλους. Μου βγίνεκε λοιπόν η αισθηση μιας πόλης χαροκόπης όπου το θέατρο λειτουργεί ως κάτοπτρο αυτής της ακαταστασίας. Είναι μία πανκ πόλη. Και αυτός ο χαρακτήρας της βγαίνει στους κατοίκους της που έχουν αποκτήσει μία πανκ συμπεριφορά. Αυτή δεν είναι μία ευρωπαϊκή πόλη με την έννοια που είναι το Παρίσι ή το Ρόμη. Εχει κανέι με τον αγόνα της να σταθεί ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση. Είναι και δεν είναι στην Ευρώπη και έχει αυτή την περίπλοκη κουλούτωρα. Σε κάποιους βαθμό είναι εξαντλητικό αυτό για τους ανθρώπους. Μου έκανε εντύπωση η στωικότητα του κόσμου δύο χρόνια το 2019 και έμεινα για ένα μεγάλο διάστημα σε μία γειτονιά του

✿ «Πολλοί άνθρωποι αναγνωρίζουν στον καφέ την ικανότητα να δίνει πνεύμα»
(Ονορέ ντε Μπαλζάκ, «Πραγματεία περί των νεωτέρων διεγερτικών», 1839)

την αισθητη με πραγματικής ζωής. Αυτή η εξαφάνιση των αστυνομικών από τους δρόμους της Νέας Υόρκης πήταν μία προβολή του τι θα είναι στο μέλλον μια πόλη χωρίς φύλαξη. Αντιθέτα στην Αθήνα βλέπω πάρα πολλούς αστυνομικούς.

Πώς σχολιάζετε την υποχώρηση των ανθρωπιστικών και κλασικών σπουδών στα αγγλοσαξονικά πανεπιστήμια;

Πολύ θιβερό. Για μένα, κάποιον που πρέχεται από την εργατική τάξη και που στην οικογένειά μου δεν υπήρχε ενδιαφέρον για υψηλή εκπαίδευση, η Αρχαιότητα πήταν απελευθερωτική γιατί δεν θα μπορούσα διαφορετικά να έχω βρει αυτά τα πράγματα τα οποία διάβασα στα βιβλία. Ήμουν 10 ετών όταν διάβασα για τη καθημερινότητα των Βαβυλώνων και των Ασσυρίων. Αυτό το βιβλίο πήταν μία μεγάλη ακαδημαϊκή έρευνα για τον πολιτισμό της Μεσοποταμίας που με οδήγησε στην ιστορία

Είπε

Αν πραγματικά θέλεις κανονικούς ανθρώπους να ενδιαφερθούν να μορφωθούν πρέπει να τους μάθεις όσο γίνεται περισσότερο Ιστορία.

Και να τους δείξεις ότι την κατέχουν, ότι η Ιστορία τους ανήκει και ότι με αυτήν μπορούν να κάνουν κάπι τις σημαντικότερες πράγματα

της Περσίας, της Ελλάδας, το πέρασμα του Αλέξανδρου στον Ινδό Ποταμό, στο τι συνέβη στον Κίτρινο Ποταμό στην Κίνα. Για μένα η γνώση της ιστορίας σημαίνει ελευθερία. Επομένως το θεμελιώδες λάθος που γίνεται είναι η ιδέα ότι μπορούμε να χαμηλώσουμε τη βασική παιδεία, ότι μπορούμε να επιλέξουμε με τη μελέτη σουμε και τι όχι, με βάση κάποιο σύστημα αξιών. Δεν μου αρέσει αυτό. Αν πραγματικά θέλεις κανονικούς ανθρώπους να ενδιαφερθούν να μορφωθούν πρέπει να τους μάθεις όσο γίνεται περισσότερο Ιστορία. Και να τους δείξεις ότι την κατέχουν, ότι η Ιστορία τους ανήκει και ότι με αυτήν μπορούν να κάνουν κάπι τις σημαντικότερες πράγματα

Το πανκ στοιχείο μεταβλήθηκε σε αντιεμβολαστική στάση, ότι δεν θέλουν να ανήκουν στην αγέλη.

Ηρθα τον περασμένο Μάιο, έμεινα πάλι στο ίδιο ξενοδοχείο, που ήταν άδειο. Εβγαίνα στους άδειους δρόμους και όταν συναντούσα κόρμο εντυπωσιάστηκα που τους έβλεπα να φοράνε μάσκες και να ακολουθούν τους κανόνες. Και αυτή ποφρά βλέπω στην Αθήνα να φοράνε πολύ περισσότεροι μάσκες από ότι στη Νέα Υόρκη.

Πώς συμπεριφέρεται η Νέα Υόρκη;

Νιώθω αποξενωμένος αφού δέν έχω εμφανίστε στο γραφείο μου στο New School από τον Μάρτιο του 2020 και παραμένω σε εκπαιδευτική άδεια. Η Νέα Υόρκη πήταν ωραία συνθήκη να βρίσκεσαι εκεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας επειδή δεν έντεινες μόνος. Είκες την εντύπωση ότι βρίσκεσαι μέσα σε μία οργανισμό που είχε μία συλλογική διάθεση μελάχολικών συναίσθημάτων απέραντης θλίψης. Ομος μετά τη δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ το καλοκαίρι του '20 διάθεσην άλλαξε προς μια μανία για διαδιλώσεις διαμαρτυρίας και τη Νέα Υόρκη έγινε επικίνδυνη πόλη. Η αστυνομία μετά τις ταραχές εξαφάνιστηκε από τους δρόμους, σαν να βρισκόσθων στα 70s, με τύπους να κυκλοφορούν με όπλα. Ήταν παράξενα επικίνδυνο αλλά και συναρπαστικό, σαν φιλι νουάρ. Το Μανχάταν έμοιαζε με γεγκατάλειμμένο σπαστικό ταγιαγά στην οποία περιπλανάνται τα γένη της γειτονιά του